

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

14 Iulie 2026

Probă scrisă

PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ

Varianta 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

I. TÊTEL

(60 punct)

A. Az intellektuális képességzavarral élő gyermekek/tanulók oktatási rendszerbe való integrációja feltételezi a fejlődési sajátosságai megértését és a megfelelő gyógypedagógiai beavatkozások alkalmazását.

- Tisztázza az *értelmi képességzavar* és az *adaptív magatartás* fogalmak jelentését! **4 pont**
- Mutassa be az intellektuális képességzavarral élő gyermekek/tanulók kognitív, szocio-emocionális és viselkedési fejlődésének sajátosságait! **6 pont**
- Említse meg az adaptív magatartás három sajátosságát az intellektuális képességzavarral gyerekek/tanulók esetében! **3 pont**
- Magyarázza meg röviden a kognitív stimulálás szerepét a fejlesztési folyamatban! **3 pont**
- Nevezzen meg a személyes autonómia kialakítását célzó program struktúrájába foglalt két általános célt! **4 pont**
- Adjon példát a játék két formájára, mint az intellektuális képességzavarral élő gyermekek/tanulók tanulási típusaira! **6 pont**
- Foglalmazza meg a nevelési-terápiás beavatkozásnak az intellektuális képességzavarral élő gyermekek/tanulók pszicho-individuális sajátosságaihoz való igazításának fontosságára vonatkozó személyes álláspontját! **4 pont**

B. Figyelembe véve a beszéd szerepének fontosságát a kognitív folyamatok strukturálásában és működésében, annak bármilyen zavara befolyásolhatja a gondolkodási műveletek minőségét, a másokkal való kapcsolatok alakulását, valamint a gyermek személyiségének alakulását:

- határolja be a *beszédzavar* fogalmának jelentését; **2 pont**
- soroljon fel négy beszédzavar kategóriát; **4 pont**
- nevezzen meg a b. alpontban felsorolt minden kategória esetében egy-egy beszédzavar-típust; **4 pont**
- mutasson be három olyan logopédiai alapelvet, amelyek alapján a beszédzavar javítását célzó tevékenység szerveződik; **6 pont**
- indokolja meg, miért szükséges a d. alpontban ismertetett elvek egyikének a betartása; **4 pont**
- magyarázza meg a logopédiai tevékenységben alkalmazott általános módszerek és eljárások közül háromnak mibenlétét; **6 pont**
- részletezze a hangok differenciálásának szakaszát, mint a beszédzavar javításának külön szakaszát. **4 pont**

II. TÊTEL

(30 punct)

A. Írjon egy egyoldalas, összefüggő és tudományosan megalapozott szöveget, amelyben:

- bemutatja a nemzeti alaptanterv két összetevőjét;
- magyarázza meg a sajátos nevelési igényű és/vagy akadályozottsággal élő gyermekek/tanulók/fiatalok számára kidolgozott kétféle tantervtípus közötti egy különbséget! **12 pont**

B. Dolgozzon ki egy didaktikai folyamatot a *IV. osztályos*, enyhe és közép súlyos értelmi fogyatékkal élő (speciális oktatásban részt vevő) *tanulók* számára, a *Nyelv és kommunikáció* műveltségterület *Olvasás-Írás-Kommunikáció* tantárgyából, amelyben:

- mutasson be egy aktív-participatív (cselekvő-részvételi) módszert, valamint egy modern audiovizuális és informatikai eszközt, amelyek révén a pedagógus hangsúlyt fektet a *szóbeli üzenetek befogadására, a kommunikációs helyzetekben történő világos kifejezőmódra, a párbeszédben való részvételre, illetve a kérdések és válaszok megfogalmazására;*

- b.** nevezze meg az **a.** pontban bemutatott oktatási- tanítási elemek kiválasztásának egy-egy előnyét;
- c.** Szemléltesse példákkal az oktatási-nevelési folyamat gyakorlati megvalósításának módját az a) pontban ismertetett didaktikai eszközök/elemek felhasználásával;
- d.** szerkesszen egy feleletválasztós és egy kiegészítőes itemet a tervezett didaktikai folyamat értékelése céljából (figyeljen az itemformátumra, az elvárt válasz kidolgozására és a tudományos helyességre)!

18 pont